

14/04/2025

דיגום שנתי מי כנרת 2025

זו השנה השישית שמדדי המליחות נמוכים בהשוואה למליחות מי הכנרת בשנים 2017-2019, אם זאת ישנה מגמת עלייה במדדי המליחות בהשוואה לדיגום 2024.

אנו עורכים משנת 2010 דיגום מי כנרת באביב, עם חידוש עונת ההשקיה, הדיגום כולל בדיקת מליחות, ריכוז יסודות הזנה, מתכות כבדות ובדיקות בקטריאליות.

מקום הדיגום קבוע, תחנת "קייסון", בסמוך לקיבוץ תל קציר. הדיגום מתבצע על ידי דוגם מוסמך מטעם משרד הבריאות והבדיקות מתבצעות במעבדת שרות השדה "צמח טכנולוגיות חקלאיות" גם זו מוסמכת מטעם הרשות הלאומית להסמכת מעבדות ומשרד הבריאות.

חשוב להדגיש כי החלקות של משקי עמק הירדן מקבלות מי כנרת, מי ירמוך ותמהיל של מי כנרת ומי ירמוך ביחסים משתנים על פי מיקום החלקות המושקות. גם מים אלו נבדקים במעבדת שרות השדה צמח.

סיכום הממצאים מחודש אפריל 2025 בהשוואה לשנים קודמות:

מוליכות חשמלית (EC) הנו מדד לכלל המלחים המומסים במים. השנה נמדד בקייסון 1.21 ד"צ/מ', ערך זה גבוה יותר מהערכים שנמדדו ב-5 שנים האחרונות שנעו בין 1.0-1.17 ד"צ/מ'. עם זאת ה-EC של 2025 נמוך מהערכים של השנים השחונות 2017-2019 בהם נמדדו ערכים של 1.26-1.36 ד"צ/מ'. (ראה גרף מס' 1). העלייה במליחות כנראה נובעת מהחורף השחון של 2025 שהכניס כמויות מזעריות של מים מתוקים לכנרת למיהול המלחים.

ה-SAR, מדד המשקלל את היחס בין היסודות בעלי מטען חשמלי חיובי (קטיונים) "הטובים", סידן ומגנזיום, לבין הנתרן, קטיון "בעייתי". בדיגום 2025 ה-SAR הינו 3.64, עלייה לעומת שנה שעברה שהערך עמד על 2.93. עם זאת הערך עדיין נמוך בהשוואה לערך הסף שעומד על 4.5. בערכים הגבוהים מערך הסף עלולים להיווצר תנאים המשפיעים לרעה על מבנה הקרקע, חלחול מים ואוורור באזור בית השורשים.

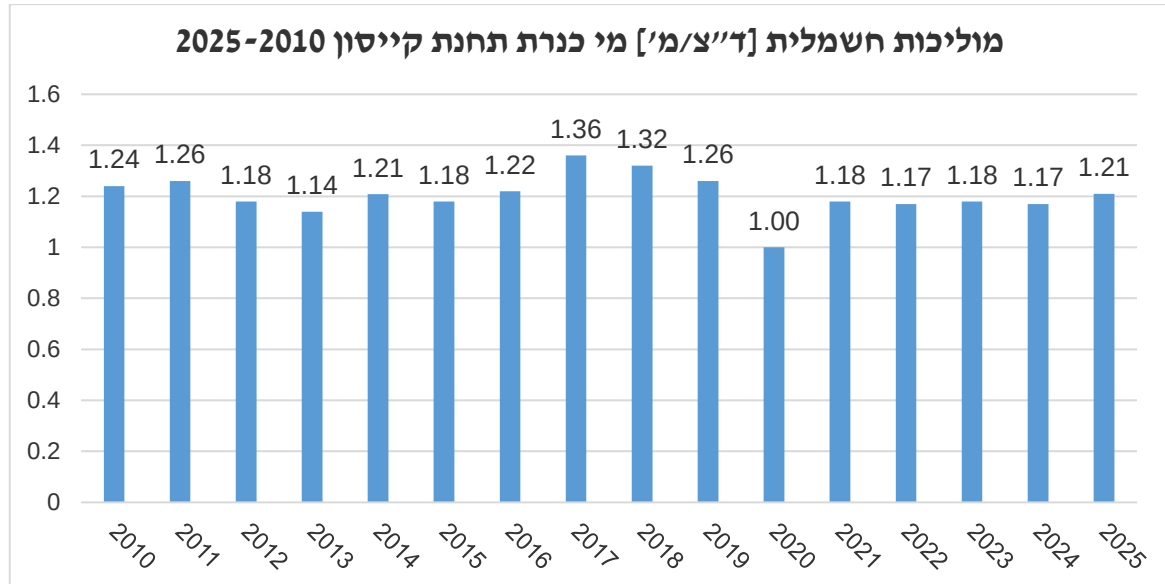
כלוריד, יסוד בעל מטען חשמלי שלילי (אניון) המשמש כמדד מקובל למליחות בקרב חקלאים. בשנת 2025 ישנה עלייה בדומה ל-EC ול-SAR כאשר הערך עומד על 270 מ"ג/ל' לעומת 2024 שם הערך היה 265 מ"ג/ל', ההבדל לעומת שנה שעברה יחסית נמוך אך סה"כ יש מגמת עליה בכל מדדי המליחות.

מתכות כבדות: נוכחות מתכות כבדות יכול להעיד על זיהום מים משפכי תעשייה, כולן נמצאו ברמה אפסית בדיגום 2025, מתחת לגבול הגילוי של מכשיר ה-ICP.

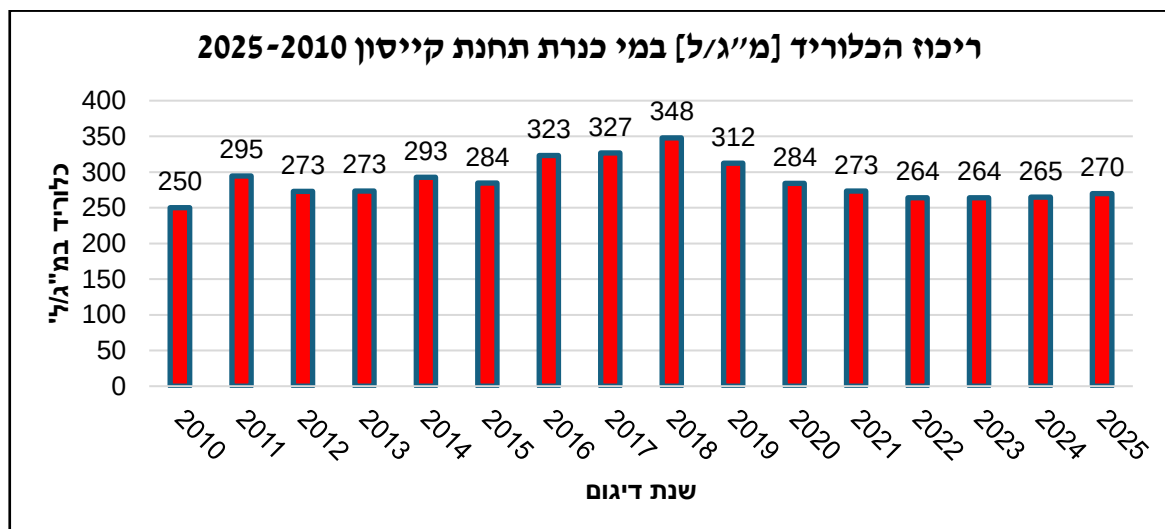
המגנזיום, האשלגן והסידן, שלושתם יסודות חיוניים לצמח, מצויים במי כנרת. מגניון והסידן בריכוזים הנדרשים לרוב הצמחים. האשלגן בריכוז נמוך, לרוב נדרש להשלים יסוד זה בתוכנית הדישון בהתאם לגידול המיועד.

ריכוז החיידקים הפתוגניים במי כנרת אפסי (ראה טבלה מס' 2).

גרף מס' 1: מוליכות חשמלית EC תוצאות רב שנתיות 2010-2025

גרף מס' 2: כלוריד, תוצאות רב שנתיות 2010-2025

טבלה מס' 1 : תוצאות בדיקת מי כנרת אפריל 2025

פרמטר	יחידות	ריכוז	פרמטר	יחידות	ריכוז
BOD	מ"ג/ל"	5	מוליכות חשמלית	מ"ג/ל"	1.21
TSS	מ"ג/ל"	3.4	סידן + מגניזיום	מ"ג/ל"	5.1
pH	מ"ג/ל"	8.7	ספירה כללית	מ"ג/ל"	400
SAR	מ"ג/ל"	3.64	סטפילוקוקי ארוס	מ"ג/ל"	<1
זרחן כללי	מ"ג/ל"	0.4	ספקטרוקוקי צואתי	מ"ג/ל"	<1
חנקן אמוניאקלי	מ"ג/ל"	0.0	קוליפורמי	מ"ג/ל"	<1
חנקן ניטראטי	מ"ג/ל"	0.0	קוליפורמי צואתי	מ"ג/ל"	<1
חנקן כללי	מ"ג/ל"	0.0	פסאודומנס אארוגינזה	מ"ג/ל"	<1
כלוריד	מ"ג/ל"	270	קלוסטרדיה מחזרי סולפיט	מ"ג/ל"	<1

טבלה מס' 2 : תוצאות סריקת מתכות מי כנרת אפריל 2025

פרמטר	יחידות	ריכוז	פרמטר	יחידות	ריכוז
כסף Ag	מ"ג/לי	<0.01	מוליבדיום Mo	מ"ג/לי	0.02
אלומיניום Al	מ"ג/לי	0.02	נתרן Na	מ"ג/לי	133.41
ארסן As	מ"ג/לי	<0.01	ניקל Ni	מ"ג/לי	0.01
בורן B	מ"ג/לי	0.15	עופרת Pb	מ"ג/לי	<0.01
בריום Ba	מ"ג/לי	0.06	זרחן P	מ"ג/לי	0.14
בריליום Be	מ"ג/לי	<0.01	גפרית S	מ"ג/לי	19.61
סידן Ca	מ"ג/לי	50.52	אנטימון Sb	מ"ג/לי	<0.01
קדמיום Cd	מ"ג/לי	<0.01	סלניום Se	מ"ג/לי	<0.01
קובלט Co	מ"ג/לי	<0.01	סיליקון Si	מ"ג/לי	2.99
כרום Cr	מ"ג/לי	<0.01	בדיל Sn	מ"ג/לי	<0.01
נחושת Cu	מ"ג/לי	<0.01	סטרוניום Sr	מ"ג/לי	0.65
ברזל Fe	מ"ג/לי	0.1	טיטניום Ti	מ"ג/לי	<0.01
אשלגן K	מ"ג/לי	11.05	תליום Tl	מ"ג/לי	0.01
ליטיום Li	מ"ג/לי	0.02	ונדיום V	מ"ג/לי	0.01
מגניזיום Mg	מ"ג/לי	30.95	טונגסטן W	מ"ג/לי	0.18
מנגן Mn	מ"ג/לי	0.01	אבץ Zn	מ"ג/לי	0.01

הבדיקות מתבצעות במימון הועדה החקלאית של המועצה האזורית עמק הירדן בניהולה של רחלי חרמוני.

יעוץ מקצועי – נורית בן-הגיא, יועצת בתחום קרקע מים והזנת הצמח.

ליאור אבישי

אגרונום צמח טכנולוגיות חקלאיות